ЖШС «NURORDA ALMATY» мектеп-лицейі

ТІЛ САЯСАТЫ

PYP және MYP · 2026–2027 оқу жылы

Бұл саясат мектепте қандай тілдерде оқытатынымызды, әр баланың тілдік дамуын қалай қолдайтынымызды және отбасымен қалай бірлесе жұмыс істейтінімізді түсіндіреді.

Құжат	Тіл саясаты
Нұсқа	2.0 — біріздендірілген редакция, 2026–2027 оқу жылы
Қолданылу аясы	1–8-сыныптар (PYP және MYP), қазақ және орыс бөлімдері; мұғалімдер, оқушылар және отбасылар
Құжат иесі	PYP және MYP үйлестірушілері; тіл пәндері бірлестіктерінің жетекшілері
Талқыланды	Педагогикалық кеңес, № ___ хаттама, «___» _____ 2026 ж.
Бекітілді	Директордың № ___ бұйрығы, «___» _____ 2026 ж.
Келесі қайта қарау	2027 жылғы мамыр–маусым (жоспарлы); қажет болса — ертерек
Байланысты саясаттар	Қабылдау, Бағалау, Инклюзия және Академиялық адалдық саясаттары

Бекітемін: Директор _____ / _____

«____» _____ 2026 ж.

ЖШС «NURORDA ALMATY» мектеп-лицейі — Бастауыш жылдар бағдарламасы (PYP) мен Орта жылдар бағдарламасы (MYP) бойынша IB кандидат мектебі*. Мектеп IB World School мәртебесін алу үшін авторизацияға дайындалып жатыр. IB World School мектептерін ортақ философия біріктіреді: олар сапалы, талабы жоғары халықаралық білім беруге ұмтылады. Біз бұл ұстанымды оқушыларымыз үшін маңызды деп санаймыз.

* Халықаралық бакалавриаттың (IB) төрт академиялық бағдарламасын — PYP, MYP, Дипломдық бағдарламаны (DP) және Кәсіптік бағыттағы бағдарламаны (CP) — тек IB авторизациялаған мектептер ғана ұсына алады. Кандидат мәртебесі авторизация берілетініне кепілдік бермейді. Толығырақ: www.ibo.org

NURORDA ALMATY school-lyceum is a candidate school for the Primary Years Programme and the Middle Years Programme. This school is pursuing authorization as an IB World School. IB World Schools share a common philosophy—a commitment to high-quality, challenging, international education—that we believe is important for our students. *Only schools authorized by the IB Organization can offer any of its four academic programmes: the Primary Years Programme (PYP), the Middle Years Programme (MYP), the Diploma Programme (DP), or the Career-related Programme (CP). Candidate status gives no guarantee that authorization will be granted. For further information about the IB and its programmes visit www.ibo.org.*

Бір қарағанда

Біз көптілділікті шындық, құқық және оқу ресурсы деп санаймыз. Әр мұғалім өз пәнінің тілін де үйретеді.

Ең маңыздысы

1. Мектепте қазақ және орыс бөлімдері бар. Қазақ тілі — мемлекеттік тіл, ол екі бөлімде де оқытылады.
2. Ағылшын тілі 1-сыныптан бастап оқытылады. 7–8-сыныптарда STEM пәндері ағылшын тілінде өтеді.
3. Ағылшын тілі топтары баланың нақты тілдік дайындығына қарай құрылады. Топ — баланың қабілетіне берілген баға емес, ол баланың сыныбын да өзгертпейді.
4. Ағылшын тілі тобы оқу басталғаннан кейін 2 оқу аптасы ішінде нақтыланады және әр тоқсан соңында қайта қаралады.
5. Әр баланың тілдік профилі бар: онда күшті жақтары, мақсаттары және алатын қолдауы жазылады.
6. Отбасыңыздың тілі — балаңыздың байлығы. Балаңызбен өзіңізге ыңғайлы тілде кітап оқып, сөйлесіңіз.
7. Тілдік қиындық қабілеттің төмендігін білдірмейді. Қажет болса, бала тілдік қолдау алады.
8. Ағылшын тілі кезеңі немесе фазасы туралы шешіммен келіспесеңіз, хабарлама алғаннан кейін 5 жұмыс күні ішінде қайта қарауды сұрай аласыз.

Сұрақ туындаса

Сұрақ	Кімге жүгінесіз
Оқыту тілдері және бөлімдер	Академиялық директор (1–4 немесе 5–8-сыныптар)
Ағылшын тілі тобы, кезеңі немесе фазасы	Ағылшын тілі бірлестігінің жетекшісі
Баланың тілдік профилі және тілдік қолдау	Тіл мұғалімі немесе сынып мұғалімі
PYP немесе MYP-дегі тілдік талаптар	PYP үйлестірушісі / MYP үйлестірушісі
Кітаптар және отбасылық оқу	Кітапханашы

Мазмұны

1. Мақсаты және қолданылу аясы 4
2. Миссия, мұрат және құндылықтар 4
3. Негізгі ұғымдар 5
4. Тіл туралы көзқарасымыз 5
5. Мектептің тілдік моделі 6
6. Тілдік топтар және MYP пән топтары 6
7. PYP-дегі тілдік даму (1–4-сыныптар) 7
8. MYP-дегі тілдік даму (5–8-сыныптар) 8
9. Тілдік профиль және тілдік қолдау 8
10. Үй тілдері және отбасымен бірлесу 9
11. Тілдік бағалау және кері байланыс 10
12. Ағылшын тілі кезеңін және фазасын қайта қарау 10
13. Ресурстар, кітапхана және кәсіби даму 11
14. Жұмыс ырғағы: артық есепсіз 12
15. Рөлдер мен жауапкершілік 13
16. Шағым және шешімді қайта қарау 14
17. Құпиялылық және дербес деректер 14
18. Басқа саясаттармен байланыс 15
19. Таныстыру, мониторинг және қайта қарау 15
1-қосымша. 2026–2027 оқу жылындағы ұйымдастыру мәліметтері 17
2-қосымша. MYP ағылшын тілі фазасын қайта қарау жазбасы 18
3-қосымша. Саясаттың іске асуын тоқсандық талдау 19
4-қосымша. Юнит жоспарының тілдік бөлігі 20
5-қосымша. PYP-дегі күнделікті тілдік тәжірибелер 21
6-қосымша. IB және CIS стандарттарымен сәйкестік 22
7-қосымша. Дереккөздер 23

1. Мақсаты және қолданылу аясы

Бұл саясат ЖШС «NURORDA ALMATY» мектеп-лицейінің (бұдан әрі — Nurorda Almaty) тілдік моделін, оқушылардың көптілді дамуын қолдау тәртібін және Бастауыш жылдар бағдарламасы (PYP) мен Орта жылдар бағдарламасындағы (MYP) тілдік сабақтастықты белгілейді.

- **Кімге арналған:** 1–8-сынып оқушыларына, барлық мұғалімдерге, кітапханашыға, қолдау тобына және отбасыларға.
- **Нені қамтиды:** оқыту тілдері, тілдік топтар, PYP мен MYP-дегі тілдік даму, тілдік профиль, үй тілдері, тілдік бағалау, ресурстар.
- **Неге сүйенеді:** Қазақстан Республикасының Конституциясы, «Қазақстан Республикасындағы тіл туралы» Заң, «Білім туралы» Заң, мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары, үлгілік оқу жоспарлары, Халықаралық бакалавриаттың (IB) бағдарлама стандарттары мен тәжірибелері (Programme standards and practices, 2020), IB-дің тіл туралы нұсқаулықтары және CIS халықаралық аккредиттеу шеңбері (CIS International Accreditation Framework, 2024).

2. Миссия, мұрат және құндылықтар

Миссия	Оқушылардың қабілеттерін айқындап дамыту арқылы адами құндылықтарды бойына сіңірген, өзін үнемі жетілдіретін, ізденімпаз әрі бәсекеге бейім жаһандық тұлға қалыптастыру.
Мұрат	Әрбір оқушыны адами құндылықтарды бойына сіңірген, шығармашыл әрі үздіксіз даму мен білімге ұмтылатын тұлға ретінде тәрбиелеу.
Құндылықтар	Кемелдену · Ынтымақтастық · Адалдық · Сүйіспеншілік

Мектептің миссиясы — оқушылардың қабілеттерін айқындап дамыту арқылы ізденімпаз әрі бәсекеге бейім жаһандық тұлға қалыптастыру. Бірнеше тілді меңгерген оқушы әлемді кеңірек түсінеді, түрлі ортада еркін сөйлесе алады және өз мәдениетін сақтайды. Тіл саясаты осы мақсатқа қызмет етеді.

Құндылық	Осы саясатта қалай көрінеді
Кемелдену	Оқушы өзіне тілдік мақсат қояды және кері байланысқа сүйеніп жетіледі.
Ынтымақтастық	Оқушылар бірге талқылайды, түрлі тілдер мен пікірлерді құрметтейді. Сынып және тіл мұғалімдері бірге жоспарлайды.
Адалдық	Оқушы жұмысты өзі орындайды және кез келген тілдегі дереккөзге сілтеме береді.
Сүйіспеншілік	Мектеп әр баланың тілдік және мәдени болмысына қамқорлықпен қарайды. Үй тілін қолданғаны үшін ешкім кемсітілмейді.

Тілдік тапсырмалар IB оқушы профилінің (IB learner profile) қасиеттерін дамытады: Ізденімпаз (сұрақ қою), Ойшыл (дәлел келтіру), Қарым-қатынасқа шебер (ойын түрлі тілде жеткізу), Ашық көзқарасты (өзге мәдениетті құрметтеу). Тілдерді үйрену оқушының халықаралық ойлауын (international-mindedness) дамытады: ол өзге тілде сөйлейтін адамдардың көзқарасын түсінуге үйренеді. Мұғалімдер ҚР Оқу-ағарту министрінің 2025 жылғы 26 мамырдағы № 123 бұйрығымен бекітілген «Адал азамат» тәрбие бағдарламасының ай сайынғы тақырыптарын мектеп құндылықтарымен байланыстырып, тілдік рефлексия мен зерттеу юниттеріне кіріктіреді.

3. Негізгі ұғымдар

Ұғым	Осы саясаттағы мағынасы
Үй тілі	Бала отбасында қолданатын тіл немесе тілдер. Ол баланың ұлтымен немесе оқитын бөлімінің тілімен сәйкес келмеуі мүмкін.
Оқыту тілі	Пәндер оқытылатын тіл: қазақ бөлімінде — қазақ тілі, орыс бөлімінде — орыс тілі, 7–8-сыныптардағы STEM пәндерінде — ағылшын тілі.
Көптілділік	Адамның бірнеше тілді әртүрлі деңгейде қолдануы. Мектеп оны шындық, құқық және оқу ресурсы деп таниды.
Тілдік профиль	Оқушының тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым бойынша күшті жақтары, мақсаттары және алатын қолдауы жазылған құжат.
Кезең (PYP)	PYP-дегі ағылшын тілін меңгерудің мектепішілік үш кезеңі: Emerging, Expanding, Bridging.
Фаза (MYP)	MYP-дегі тілді меңгеру пән тобының 1–6-фазалары. Фаза баланың жасына немесе сыныбына байланысты емес.
Тіл және әдебиет	MYP-дегі пән тобы: оқушы тілді жоғары деңгейде әдебиет пен мәтіндер арқылы зерттейді.
Тілді меңгеру	MYP-дегі пән тобы: оқушы қосымша тілді фазалар бойынша үйренеді.
Тілдерді қатар қолдану	Оқушының ойын алдымен өзіне таныс тілде жинап, кейін оны мақсатты тілде жеткізуі (translanguaging).
Тілдік тірек	Сөздік, сөйлем үлгісі, сурет, сызба сияқты уақытша көмек. Оқушы өз бетінше жұмыс істей бастаған сайын мұғалім тіректі азайтады.

4. Тіл туралы көзқарасымыз

Тіл балаға оқу мазмұнын түсінуге, зерттеуге, қарым-қатынас жасауға және өз ойын білдіруге көмектеседі. Мектеп оқушыға тілді үйренуге, тіл арқылы білім алуға және тілдің өзі туралы білуге көмектеседі. Бірнеше тілді меңгеру және өзге мәдениеттермен танысу халықаралық ойлауды дамытады: оқушы өз мәдениетін, соның ішінде мемлекеттік тіл мен қазақ мәдениетін құрметтей отырып, өзгенің көзқарасын түсінуге үйренеді. Ағылшын тілі мәдениетаралық қарым-қатынас, зерттеу және одан әрі білім алу мүмкіндіктерін кеңейтеді.

1. **Көптілділік — шындық, құқық және оқу ресурсы.** Оқушының бұрынғы тілдік тәжірибесі білім алуға және өзіндік болмысын сақтауға көмектеседі.
2. **Әр мұғалім — тіл мұғалімі.** Әр мұғалім өз пәнінің негізгі ұғымдарын түсіндіреді, жауап үлгілерін көрсетеді және оқушыға пән тілінде оқуға, талқылауға, жазуға көмектеседі. Бұл тіл мұғалімдерінің жұмысын алмастырмайды.
3. **Барлық тіл құрметтеледі.** Отбасында қолданылатын әр тіл құрметке лайық. Үй тілін қолданғаны үшін оқушыны кемсітуге, шеттетуге немесе жазалауға болмайды.
4. **Қате — оқудың бір бөлігі.** Тілдік қате үшін баланы мазақтауға болмайды. Мұғалім жауапты өзі айтып бермей, балаға ойын жеткізуге уақыт пен тірек береді.
5. **Мемлекеттік тіл — ортақ құндылық.** Қазақ тілі — мемлекеттік тіл. Ол екі бөлімде де оқытылады және мектеп өмірінде кеңінен қолданылады.

5. Мектептің тілдік моделі

Оқыту қазақ және орыс бөлімдерінде жүреді. Пәндердің тізімі мен сағат саны бекітілген оқу жоспарында көрсетіледі. Мектеп қауымдастығында қазақ, орыс, ағылшын және басқа тілдер қолданылады: оқушылар мен отбасылардың үй тілдері әртүрлі, мұғалімдер қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде сабақ береді. Үй тілдері туралы жиынтық деректерді мектеп жыл сайын қабылдау кезіндегі тілдік тарихтан жинап, 1-қосымшада көрсетеді.

Қай тіл, қай пән, қай сыныпта

Сыныптар	Қазақ бөлімі	Орыс бөлімі
1–4 (PYP)	Пәндер қазақ тілінде, Singapore Math және Singapore Science сабақтары да қазақ тілінде өтеді. Орыс тілі — оқу жоспары бойынша. Ағылшын тілі — 1-сыныптан.	Пәндер орыс тілінде, Singapore Math және Singapore Science сабақтары да орыс тілінде өтеді. Қазақ тілі — 1-сыныптан. Ағылшын тілі — 1-сыныптан.
5–6 (MYP)	Пәндер қазақ тілінде. Орыс тілі мен ағылшын тілі — пән ретінде.	Пәндер орыс тілінде. Қазақ тілі мен ағылшын тілі — пән ретінде.
7–8 (MYP)	Пәндер қазақ тілінде, STEM пәндері — ағылшын тілінде. Орыс тілі — пән ретінде.	Пәндер орыс тілінде, STEM пәндері — ағылшын тілінде. Қазақ тілі — пән ретінде.
9 (2027–2028 оқу жылынан жоспарланған)	Оқу жоспары бекітілгеннен кейін нақтыланады.	Оқу жоспары бекітілгеннен кейін нақтыланады.

7–8-сыныптарда ағылшын тілінде оқытылатын STEM пәндерінің тізімі бекітілген оқу жоспарында көрсетіледі.

Заң не талап етеді, мектеп не шешті

- **Заң бойынша:** Конституцияның 9-бабы бойынша қазақ тілі — мемлекеттік тіл, онымен қатар орыс тілі ресми қолданылады; 22-бабы оқыту және тәрбиелеу тілін еркін таңдау құқығын береді, сондықтан мектепте қазақ және орыс бөлімдері бар. «Қазақстан Республикасындағы тіл туралы» Заң (1997 ж., № 151-I) қазақ тілін мемлекеттік тіл ретінде бекітеді. «Білім туралы» Заңның 9-бабы бойынша мектеп қазақ тілін, орыс тілін және бір шет тілін оқытуды қамтамасыз етеді. Қорытынды аттестаттауда қазақ және орыс тілдері міндетті пән.
- **Мектептің шешімі:** ағылшын тілі ұлттық жоспардағыдан ертерек, 1-сыныптан басталады. 7–8-сыныптарда STEM пәндері ағылшын тілінде оқытылады. Ағылшын тілі топтары оқушылардың дайындығына қарай құрылады.
- STEM пәндері ағылшын тілінде оқытылса да, бөлім бойынша жиынтық бағалау (БЖБ), тоқсандық жиынтық бағалау (ТЖБ), электрондық журнал және қорытынды аттестаттау бекітілген оқу жоспарындағы тілде жүргізіледі.

Мектеп отбасыларға ресми ақпаратты қазақ және орыс тілдерінде береді. Ата-ана (заңды өкіл) мектепке хат жазса, мектеп заң рұқсат ететін жағдайда сол тілде жауап береді. Мектеп ғимаратындағы жазулар мен көрнекі ақпарат мемлекеттік тілде, қажет болса орыс және ағылшын тілдерінде де беріледі.

6. Тілдік топтар және MYP пән топтары

- **Қазақ және орыс тілдері:** бұл тілдер бойынша жеке деңгейлік топтар құрылмайды. Мұғалім тапсырмаларды, материалдарды және қолдауды сабақ ішінде саралайды.

- **Ағылшын тілі:** топтар оқушылардың нақты тілдік дайындығына қарай құрылады. Топтар икемді: оқушы дайындығына қарай басқа топқа ауыса алады. Оқушы ағылшын тілі тобын ауыстырса, оның бөлімі өзгермейді.
- **Топқа орналастыру:** оқу басталғаннан кейін, ал жаңа оқушы үшін мектепке келгеннен кейін 2 оқу аптасы ішінде нақтыланады және кейін әр тоқсан соңында қайта қаралады. Топқа бөлу МЖМБС-тағы сыныпты топтарға бөлу ережесіне сай жүргізіледі.
- Топтардың нақты саны жыл сайын 1-қосымшада көрсетіледі.

MYP-дегі тілдер

- MYP-де әр оқушы тіл және әдебиет курсын, сондай-ақ тілді меңгеру курсын оқиды.
- Қай тіл курсы қай MYP пән тобына жататынын оқу бағдарламасының картасы көрсетеді. Курс түрі тек бөлімнің тіліне қарап анықталмайды. Курс MYP тілді меңгеру ретінде оқытылса, жалпы сыныпта өтсе де, оның мақсаттары мен бағалауы тиісті фазаның талаптарына және оқушылардың тілдік дайындығына сай болады.
- Ағылшын тілі — тілді меңгеру курсы, ол 1–6-фазалар бойынша оқытылады.
- Тіл және әдебиет — 6-фазадан кейінгі «келесі фаза» емес, бөлек курс. Ағылшын тілінен жоғары нәтиже оқушыны оған автоматты түрде ауыстырмайды. Тіл және әдебиет курсын ұсыну мәселесі оқу жоспары аясында шешіледі.

7. PYP-дегі тілдік даму (1–4-сыныптар)

PYP-де оқыту бөлімнің тілінде жүреді. Жаратылыстану мен қоғамтану зерттеу бағдарламасына кіріктіріледі. Ағылшын тілі 1-сыныптан қосымша тіл ретінде оқытылады. Мұғалім оқушының ілгерілеуін мектептің оқу мақсаттарының жүйесіндегі үш кезең бойынша бақылайды: Emerging, Expanding, Bridging. Бұл кезеңдер MYP фазаларымен бірдей емес: PYP кезеңі MYP фазасына автоматты түрде айналмайды.

- **Дағдылар бірге дамиды:** тыңдалым, көрнекі ақпаратты түсіну, айтылым, оқылым, жазылым, таныстырылым жасау және медиасауаттылық.
- **Бірлескен жоспарлау:** сынып мұғалімдері, ағылшын тілі мұғалімдері және екінші тіл (қазақ немесе орыс тілі) мұғалімдері зерттеу юниттерін апта сайынғы жоспарлау кездесулерінде бірге жоспарлайды. Олар ортақ тілдік мақсатты, негізгі сөздерді, тіректерді және жұмыс үлгісін келіседі.
- **Тілдерді қатар қолдану:** оқушы алдымен өзіне таныс тілде ойын талқылайды, жазады немесе ақпарат іздейді. Кейін сөздік, үлгі және көрнекі құралдар көмегімен ойын мақсатты тілде ұсынады.
- **Сөз қабырғасы:** сыныптарда және өнер, музыка кабинеттерінде және спорт залында қазақ, орыс және ағылшын тілдеріндегі негізгі сөздер ілінеді. Мұғалімдер оларды балалармен бірге жаңартып, тапсырмаларда қолданады.
- **Математика тілі:** Singapore Math сабақтарында мәтіндік есептің тілі, математикалық қатынастар және шешімді түсіндіру арнайы пысықталады. Сынып және тіл мұғалімдері үш тілдегі терминдер мен сөйлем үлгілерін бірге әзірлейді.
- **Кері байланыс:** 1-сыныпта ағылшын тілі бақылау арқылы сипаттамалық түрде бағаланады, балл қойылмайды. 2–4-сыныптарда мұғалімдер оқу мақсаттарының жүйесіне, балаларға түсінікті критерийлерге, бақылауларға, рубрикаларға және жұмыстарға сүйенеді. Есеп беру Бағалау саясатына және нәтижелерді тіркеудің ұлттық ережелеріне сай жүргізіледі.

- **Дәлелдер:** зерттеу күнделіктері мен портфолиода оқушының өзін-өзі және өзара бағалауы, тілдік мақсаттары және мұғалімнің пікірлері сақталады. Үш жақты кездесуде оқушы өз ілгерілеуін және келесі тілдік қадамын түсіндіреді.
- **PYP көрмесі:** 4-сынып оқушылары көрмеде тілдерді қатар қолдана алады. Отбасылар оқушылардың таныстырылымдарын қазақ немесе орыс тілінде тыңдай алады.

8. MYP-дегі тілдік даму (5–8-сыныптар)

- **Юнит жоспары:** әр юнит жоспарында мұғалім пән мазмұнын меңгеруге қажетті тілдік әрекеттерді көрсетеді: себеп-салдарды түсіндіру, салыстыру, нұсқаулықты оқу, шешімді негіздеу, қорытынды жазу. Негізгі сөздер, жауап түрі, тіректер және тексеру тәсілі де жазылады (4-қосымша).
- **Бірлескен жоспарлау:** тіл және пән мұғалімдері академиялық лексиканы, тіректерді және критерийлерді юнит басталғанға дейін бұрыннан бар кездесулерде келіседі, ал бағалаудан кейін жұмыстарды бірге талдап, келесі қадамды өзгертеді. Негізгі терминдер үш тілді сөздікте берілуі мүмкін, бірақ оқушы сөзді жай аударып қана қоймай, ұғымды тапсырмада қолдана білуі тиіс.
- **Тіректер:** үлгілер, сөздерді алдын ала таныстыру, графикалық ұйымдастырғыштар, жұптық талқылау, бағыттаушы сұрақтар. Оқушы өз бетінше жұмыс істей бастаған сайын мұғалім тіректі азайтады.
- **STEM ағылшын тілінде (7–8-сыныптар):** пән және ағылшын тілі мұғалімдері академиялық лексиканы, түсіндіру тәсілдерін және тіректерді бірге келіседі. Егер тапсырмада тілдің өзі бағаланбаса, оқушы түсінгенін басқа тәсілмен де (сызба, үлгі, ауызша түсіндіру) көрсете алады.
- **Өнер, музыка, дизайн, дене шынықтыру:** бұл пәндердің мұғалімдері де өз пәніне тән тілдік әрекеттердің үлгісін көрсетеді.
- **Тілді меңгеру (ағылшын тілі):** 1–6-фазалар қолданылады: 1–2-фазалар — бастапқы (emergent), 3–4-фазалар — орта (capable), 5–6-фазалар — жоғары (proficient). Оқушы дәлелдерге сай келетін фазадан бастайды; барлық фазадан ретімен өтуі міндетті емес.
- **Пәнаралық тапсырмалар, жобалар және қоғамға қызмет ету әрекеті:** оқушыларға зерттеуге, талқылауға және нәтижені ұсынуға арналған дереккөздер мен тіректер беріледі. Қауымдастық жобасының және жеке жобаның (9-сынып, 2027–2028 оқу жылынан) тілі жоба жетекшісімен алдын ала келісіледі: бұл оқыту тілдерінің бірі немесе ағылшын тілі болуы мүмкін. Ағылшын тілін еркін білу қатысудың шарты емес.

9. Тілдік профиль және тілдік қолдау

Қабылдау кезінде мектеп отбасының тілдік тарихын, баланың бұрынғы оқуын, үй тілдерін және қажеттіліктерін анықтайды. Бұл ақпарат оқыту мен қолдауды таңдауға көмектеседі. Мектеп қабылдау кезінде үш тілді белгілі бір деңгейде білуді талап етпейді.

Тілдік профиль

Не жазылады	Қашан
Тыңдалым, айтылым, оқылым және жазылым бойынша күшті жақтар, жұмыс үлгілері, мақсаттар және алынған қолдау	Әр тоқсан соңында жаңартылады
Ағылшын тілі: PYP кезеңі немесе MYP фазасы	Әр тоқсан соңында

Не жазылады	Қашан
Қазақ және орыс тілдері: дағдылар мен қажеттіліктердің сипаттамасы (жеке фазалық топтар құрылмайды; курс MYP тілді меңгеру ретінде оқытылса, оқушының фазасы да көрсетіледі)	Әр тоқсан соңында
Сыртқы сертификаттар (бар болса; міндетті емес)	Алған кезде
Диагностика нәтижелері	Оқу жылының басында, қаңтарда және жаңа оқушы келгенде

- PYP-де 2–4-сыныптарда ағылшын тілінен әр тоқсанда төрт дағдыны қамтитын екі тексеру жұмысы өткізіледі. 1-сыныпта бағалау бақылау арқылы жүреді.
- Оқушы PYP-ден MYP-ге өткенде оның тілдік профилі, жұмыс үлгілері, тиімді тіректер мен ұсынымдар 5-сынып мұғалімдеріне беріледі. MYP фазасы PYP кезеңінің нөміріне қарап емес, дәлелдерге қарап анықталады.
- Тілдік профильді тек оқушымен жұмыс істейтін қызметкерлер және ата-ана көре алады.

Қосымша тілдік қолдау

- Қиындық туса, мұғалім нақты қажеттілікті анықтап, қысқа жоспар жасайды: мақсат, сабақтағы әрекеттер, қажет болса қосымша консультациялар, жауапты адам және тексеру мерзімі. Жоспар тілдік профильде жазылады; оқушының жеке қолдау жоспары (ЖҚЖ) болса, тілдік мақсаттар соған енгізіледі.
- PYP-де мұғалім сабақтан кейінгі әр жеке немесе шағын топтық консультацияның күнін, мақсатын, қолданылған тіректі және нәтижесін қысқаша жазып қояды.
- Әр тоқсан соңында мұғалімдер нәтижені мақсатпен салыстырып, қолдауды жалғастыру, өзгерту немесе біртіндеп азайту туралы шешім қабылдайды және ата-анаға хабарлайды.
- Оқушы оқыту тілін әлі толық меңгермесе, бұл оның қабілеті төмен екенін немесе ерекше білім беру қажеттілігі бар екенін білдірмейді. Қиындық тек тілге байланысты болмаса, мұғалім Инклюзия саясатындағы жүгіну жолымен (тиісті академиялық директорға жазбаша хабарлау арқылы) қолдау тобын қосады.
- Қазақ тілін де, орыс тілін де білмейтін жаңа оқушыға қысқа бейімделу жоспары жасалады: тілдік серіктес-сыныптас, қосымша консультациялар және көрнекі тіректер.

10. Үй тілдері және отбасымен бірлесу

- Мектеп үй тілдерін отбасылық оқу, көптілді дереккөздер, оқушылардың мәтіндері мен жобалары, ата-аналардың қатысуы және мәдени қауымдастықтармен байланыс арқылы қолдайды. Қолдау түрі отбасының қажеттілігі мен мектептің мүмкіндігіне қарай анықталады.
- Орыс бөліміндегі оқушылар қазақ тілін Қазақстанның мәдениетін, тарихын және дәстүрлерін зерттеу арқылы да дамытады. Наурыз мерекесінде, Қазақстан халқының бірлігі күнінде, тілдік және әдеби іс-шараларда балалар тапсырмалар орындап, рефлексия жазады.
- Мектепте қазақ, орыс және ағылшын тілдерінің апталықтары өтеді. Әр балаға өз деңгейіне сай рөл беріледі: сұрақ қою, кітап ұсыну, пікір айту, әңгімелеу немесе таныстыру.
- Юнит аяқталғаннан кейін сыныптар зерттеу нәтижелерін отбасылармен және басқа сыныптармен бөліседі.

- Ата-аналар тілдік және мәдени жобаларға сарапшы, әңгімелеуші немесе ерікті ретінде қатыса алады. Ата-ананың ағылшын тілін білуі қатысудың шарты емес.
- Мектеп отбасыларға көптілді даму, үйде кітапты талқылау және баланың жауабын қолдау туралы практикалық кеңес береді. Кездесуге келе алмаған отбасыларға мектеп қысқа нұсқаулық береді.
- Отбасылар баланың тілдік тарихы туралы мәлімет береді, үйде баламен өздеріне ыңғайлы тілде кітап оқиды және сөйлеседі, кездесулерге және саясатты талқылауға қатысады.

11. Тілдік бағалау және кері байланыс

- Мұғалім тапсырманың мақсаты мен бағалау критерийлерін алдын ала түсіндіреді және нәтиже мен келесі қадам туралы уақтылы кері байланыс береді.
- MYP-де курсқа белгіленген критерийлер мен олардың тапсырмаға бейімделген нұсқалары қолданылады. Мұғалім бұл критерийлерді өз қалауымен жеңілдетпейді және ұлттық жүйедегі пайыздық нәтижені MYP деңгейіне механикалық түрде айналдырмайды.
- Пәнді бағалағанда мұғалім мазмұнды түсінуді тілдік қиындықтан ажыратады. Критерий коммуникацияны бағаласа ғана тілдің сапасы ескеріледі; критерийде көзделмеген тілдік қате үшін деңгей төмендетілмейді. Критерийлер бойынша жетістіктер келесі тілдік мақсатпен бірге әр тоқсанда отбасына берілетін кері байланыста көрсетіледі. Тіл сабағында мұғалім сабақ мақсатындағы дағдыны сол дағдыға арналған критериймен бағалайды.
- Көрнекі тіректер, үлгілер, сөздіктер, нұсқаулықты түсіндіру және қосымша уақыт бағалаудың мақсатына сай беріледі. Тірек бағаланатын дағдының орнын баспайды.
- Оқушы аударма құралдарын, цифрлық құралдарды және жасанды интеллектіні (ЖИ) мектептің жасанды интеллектіні қолдану ережелеріне (Академиялық адалдық саясатының «Жасанды интеллект және цифрлық құралдар» тарауы) және тапсырма шартына сай пайдалануы тиіс. Біреудің мәтінін аударып тапсыру оқушының өз жұмысы болып саналмайды. Аралық бағалау, БЖБ және ТЖБ кезінде ЖИ құралдарын қолдануға болмайды.
- Қорытынды жетістік деңгейін қоймас бұрын бір тіл курсының мұғалімдері ішкі стандарттау өткізеді: жұмыстарды бірге қарап, критерийлерді қолдануды келіседі және нәтижесін қысқаша тіркейді.
- Маңызды жиынтық жұмыстан кейін оқушы нәтижесін критерийлермен салыстырып, тілдік дамуының келесі қадамын мұғаліммен талқылайды.
- Сыртқы емтихандарда сол емтиханды өткізетін ұйымның ережелері қолданылады. Мектеп IELTS немесе Cambridge емтихандарына дайындық ұсынса, ол негізгі сабақтан бөлек өтеді. Мұндай дайындық PYP мен MYP-дің міндетті бөлігі емес және кезеңге не фазаға ауысудың шарты емес.

12. Ағылшын тілі кезеңін және фазасын қайта қарау

Әр тоқсан соңында мектеп оқушының ағылшын тіліндегі кезеңі немесе фазасы оның қажеттілігіне сай келетінін қарайды. Оқушы тоқсан сайын басқа кезеңге немесе фазаға ауыса алады, бірақ бұл міндетті емес.

MYP фазасын қайта қарау

Мұғалім БЖБ мен ТЖБ нәтижелерін, A–D критерийлері бойынша ағымдағы жұмыстарды, оқушының дербестігі туралы бақылауларды және қолданылған тіректерді салыстырады. Егер тоқсандық жұмыс қандай да бір критерийді қамтымаса, мұғалім сол критерий бойынша сабақта орындалған басқа жұмысты пайдаланады. Фазаны ауыстыру үшін қосымша емтихан өткізілмейді. Мұғалім оқушының қазіргі фазаның мақсаттарын тұрақты орындауын және ұсынылатын фазаның тілдік күрделілігіне дайындығын салыстырады. Дағдылар біркелкі дамымаса, сәйкес фаза мен нысаналы қолдау бірге келісіледі.

1. Тоқсанның соңғы оқу аптасында ағылшын тілі мұғалімі бар жұмыстарға сүйеніп, қысқа сипаттама мен ұсыным дайындайды.
2. Ағылшын тілі бірлестігінің жетекшісі екінші мұғаліммен бірге қарау ұйымдастырады. MYP үйлестірушісі шешімнің бағдарламаға және қолдауға сай екенін тексереді.
3. 2-қосымшадағы нысанға үш шешімнің бірі жазылады: фазаны сақтау, фазаны өзгерту немесе қосымша дәлел жинау.
4. Тоқсан аяқталғаннан кейін 5 жұмыс күні ішінде мектеп шешімді оқушы мен отбасына әр тоқсанда берілетін жазбаша кері байланыспен бірге хабарлайды.
5. 1–3-тоқсандарда қабылданған шешім келесі тоқсаннан бастап қолданылады. 4-тоқсандағы шешім келесі оқу жылының топтарын құрғанда ескеріледі.
6. Оқушы жаңа фазаға ауысқан соң, мұғалім алғашқы 4 оқу аптасында оның бейімделуін бақылайды. Қиындық туса, алдымен тіректер мен жүктеме нақтыланады.
7. Отбасы немесе оқушы хабарламадан кейін 5 жұмыс күні ішінде ағылшын тілі бірлестігінің жетекшісіне немесе MYP үйлестірушісіне (жазбаша өтінішті мектеп кеңсесі арқылы да беруге болады) қайта қарауды сұрай алады. Бастапқы қарауға қатыспаған мұғалімнің қатысуымен қайта қарау келесі 5 жұмыс күні ішінде өтеді. Шешім шыққанша оқушы бұрынғы тобында оқиды, қолдау жалғасады.

> **Фаза — жаза емес**
>
> Фаза туралы шешім бір ғана сәтті не сәтсіз тестке, сабаққа қатысуға, мінез-құлыққа, топтағы бос орынға немесе бір сыртқы сертификатқа қарап қабылданбайды. MYP қорытынды бағасы (1–7), критерий бойынша жетістік деңгейі (0–8) және фаза (1–6) — әртүрлі шкалалар. Ұлттық жүйедегі пайыздық нәтиже фазаға автоматты түрде айналмайды. Фаза сақталса да, оқушы фаза ішінде елеулі дамуы мүмкін.

PYP кезеңін қайта қарау

2–4-сыныптарда мұғалім әр тоқсандағы екі тексеру жұмысының нәтижелерін (тыңдалым, айтылым, оқылым, жазылым) мектептің кезең дескрипторларымен салыстырады. Осыған қарап оқушы жоғарырақ не төменірек кезеңге ауысады немесе қазіргі кезеңінде қалады. Шешімді ағылшын тілі мұғалімі тілдік профильге жазады және келесі мақсат пен қолдауды әр тоқсанда берілетін жазбаша кері байланыспен бірге оқушы мен ата-анаға түсіндіреді. Кезеңнің өзгеруі топтың автоматты түрде ауысуын білдірмейді. Бұл тәртіп MYP фазасын қайта қарау рәсімінен бөлек қолданылады.

13. Ресурстар, кітапхана және кәсіби даму

- **Кітап бұрыштары:** PYP сыныптарында қазақ, орыс, ағылшын және басқа үй тілдеріндегі кітаптар бар.
- **Кітапхана:** кітапханашы мұғалімдермен бірге оқушылардың тілдік профильдеріне, зерттеу бағдарламасына және MYP юниттеріне қарап, қорды толықтыру басымдықтарын

анықтайды. Кітапханашы материалдарды Kabis каталогына және мектептің ресурстар қорына енгізеді. Сатып алу мен цифрлық қолжетімділік бекітілген бюджет шегінде жоспарланады. Кітапхана оқушыларға апта сайын кітап береді және отбасылық оқуды қолдайды.

- **Таңертеңгі оқу (PYP):** күн сайын оқушылар мен мұғалімдер бірге оқиды. Әр параллель оқыту тілінде белгіленген шығарманы оқиды, шығарма әр тоқсан сайын ауысады. Мұғалімдер тоқсан соңындағы тест нәтижесінен түсінудегі қиындықтарды байқап, қолдауды жоспарлайды. Нақты уақыты мен ұйымдастырылуы 1-қосымшада көрсетілген.
- **Цифрлық ресурстар:** мектептің цифрлық кеңістігіндегі юнит жоспарлары және Kabis каталогы. Мектеп пайдаланатын онлайн тіл құралдарының тізімі жыл сайын жаңартылады.
- **Кәсіби даму:** мектеп басшылығы бірлескен жоспарлауға уақыт бөледі және тілдік оқытуға қатысты мұғалімдердің кәсіби қажеттіліктерін кәсіби даму жоспарына енгізеді. Басымдықтар: пәннің академиялық тілі, саралау, тілдік тіректер, критерийлер және ішкі стандарттау. PYP мұғалімдеріне тілдерді қатар қолдану және тілдік бағалау деректерін пайдалану бойынша практикалық сабақтар өтеді.
- **Жаңа мұғалімдер:** үйлестірушілер оларды саясатпен таныстырып, тәлімгердің қолдауын ұйымдастырады.

14. Жұмыс ырғағы: артық есепсіз

Саясат бұрыннан бар сабақтар, жоспарлар, жұмыстар мен кездесулер арқылы орындалады. Әр тілдік әрекет туралы күнделікті жеке есеп талап етілмейді.

Қашан	Не істеледі	Дәлел
Әр сабақта және юнитте	Мұғалім тілдік міндет пен тіректерді түсінікті етіп береді; оқушы өз бетінше жауап береді	Юнит жоспарындағы жазба, оқушы жұмыстары
Бірлескен жоспарлауда	Сөздер, критерийлер және қолдау келісіледі	Келесі тапсырмадағы өзгеріс
Айына бір рет (PYP)	Тұрақты жоспарлау кездесуінде 20 минуттық қысқа талдау: не қолдандық, не өзгерді, келесі әрекет	Кездесу жазбасы
Әр тоқсан соңында	Тілдік профильдер жаңартылады, ағылшын тілі кезеңдері мен фазалары қаралады, отбасыларға хабарланады; үйлестірушілер тоқсандық талдау жасайды (3-қосымша)	Тілдік профиль, қайта қарау жазбасы, талдау кестесі
Жылына бір рет	Нәтижелер мен пікірлер жинақталып, саясатқа, ресурстарға және кәсіби дамуға өзгерістер келісіледі	Жылдық қайта қарау хаттамасы

Тәсіл қолданылып, нәтиже жақсармаса, тапсырма немесе қолдау өзгертіледі. Тәсіл қолданылмаса, мектеп оның себебін анықтап, кедергіні жояды (уақыт, ресурс немесе міндеттерді бөлу). Әр шешімде жауапты адам, мерзім және тексеру тәсілі көрсетіледі. Дерек жоқ болса, мұны табыс деп санауға болмайды.

15. Рөлдер мен жауапкершілік

Кім	Не істейді
Оқушы	Құқығы: • Үй тілін қолданғаны үшін кемсітілмеуге, түсінікті мақсат пен кері байланыс алуға Міндеті: • Оқуға қатысады, тілдерді құрметтейді • Өзін-өзі бағалайды, тілдік мақсатын талқылайды • Дереккөздерді адал пайдаланады
Отбасы	Құқығы: • Тілдік мақсаттар, топтар, критерийлер және қайта қарау тәртібі туралы түсінікті ақпарат алуға Міндеті: • Баланың тілдік тарихы туралы мәлімет береді • Үй тілін дамытады, кері байланыс береді
Барлық пән мұғалімдері	Құқығы: • Бірлескен жоспарлауға уақыт, тілдік тіректерге ресурс және кәсіби даму оқуын алуға Міндеті: • Юниттерде тілдік әрекеттер мен тіректерді жоспарлайды • Тілді әлі толық меңгермеген оқушыға да пән мазмұнын түсінікті етеді • Жұмыс үлгілері мен нәтижелерді талқылайды
Тіл мұғалімдері және сынып мұғалімдері	Құқығы: • Бірлескен жоспарлауға уақыт және кәсіби даму оқуын алуға Міндеті: • Тілдік профильдерді жүргізеді • Түсінікті мақсат пен кері байланыс береді • Қажет оқушыға қосымша тілдік қолдау көрсетеді, отбасылармен жұмыс істейді
Тіл және пән бірлестіктерінің жетекшілері	• Сыныптар арасындағы көлденең үйлесімділікті және сыныптан сыныпқа тік сабақтастықты қамтамасыз етеді • БЖБ мен ТЖБ күнтізбесін оқушылардың жалпы жүктемесімен үйлестіреді • Қазақ және орыс тілдері бойынша тілдік профильдердің толықтығын қадағалайды
Ағылшын тілі бірлестігінің жетекшісі	• Диагностиканы және топтарды ұйымдастырады • Фазаны бірлесіп қарауды ұйымдастырады және қайта қарау жазбаларын жүргізеді • Мұғаліммен бірге отбасыларды хабардар етеді
PYP және MYP үйлестірушілері	• Саясаттың IB бағдарламасына және басқа саясаттарға сай орындалуын қадағалайды • Бірлескен жоспарлауды кестеге енгізеді • Тоқсандық талдау мен жылдық қайта қарауды ұйымдастырады

Кім	Не істейді
Кітапханашы және қолдау тобы	• Әртүрлі тілдік деңгейге сай кітаптар мен ресурстарды іріктейді • Оқушының анықталған қажеттілігіне қарай өз саласы бойынша көмектеседі
Мектеп басшылығы	Құқығы: • Саясаттың орындалуы туралы деректер алуға Міндеті: • Педагогикалық кеңес мақұлдаған саясатты директор бұйрықпен күшіне енгізеді • Бірлескен жоспарлау мен кәсіби дамуға уақыт пен ресурс бөледі

16. Шағым және шешімді қайта қарау

Мектептің шешімімен келіспеген оқушы, ата-ана немесе заңды өкіл оны қайта қарауды сұрай алады. Бұл тәртіп мектептің бес саясатының бәрінде бірдей.

1. **Әңгімелесу.** Алдымен шешім қабылдаған қызметкермен, сынып жетекшісімен немесе тиісті үйлестірушімен сөйлесіңіз. Көп мәселе осы кезеңде шешіледі.
2. **Жазбаша өтініш.** Мәселе шешілмесе, жазбаша шешімді алғаннан кейін 5 жұмыс күні ішінде директордың атына өтініш беріңіз. Өтінішті мектеп кеңсесі тіркейді: оны кеңсеге әкелуге немесе мектептің ресми электрондық поштасына жіберуге болады. Онда неге келіспейтініңізді жазып, бар дәлелдерді қоса беріңіз. Өтінішті жазуға сынып жетекшісі көмектеседі.
3. **Бейтарап қарау.** Өтінішті бастапқы шешімге қатыспаған басшы немесе комиссия қарайды. Шешімді директордың өзі қабылдаған болса, мектептің басқару органы бейтарап тұлға тағайындайды.
4. **Жауап.** Негізделген жазбаша жауап 10 жұмыс күні ішінде беріледі. Мерзімді ұзарту қажет болса, мектеп себебін және жаңа күнді хабарлайды.

Өтініш қаралып жатқанда оқушының оқуы мен қажетті қолдауы тоқтамайды. Шағым бергені үшін оқушыға немесе отбасына қысым жасалмайды. Заңда көзделген басқа шағымдану жолдары сақталады.

Ағылшын тілі кезеңі немесе фазасы туралы шешімге қысқа мерзімдер қолданылады («Ағылшын тілі кезеңін және фазасын қайта қарау» тарауы). Шешім туралы хабарламадан кейін 5 жұмыс күні ішінде өтініш беріңіз. Қайта қарау келесі 5 жұмыс күні ішінде өтеді. Нәтижемен келіспесеңіз, жоғарыдағы жалпы тәртіп қолданылады.

17. Құпиялылық және дербес деректер

- Мектеп осы саясатты орындауға қажетті деректерді ғана жинайды және оларды тек осы мақсатқа пайдаланады.
- Деректерді оқушымен тікелей жұмыс істейтін, қызметтік қажеттілігі бар қызметкерлер ғана көреді. Медициналық, психологиялық және тәртіптік мәліметтер ерекше құпия сақталады.
- Ақпарат үшінші тарапқа заңды негіз болғанда немесе ата-ананың (заңды өкілдің) жазбаша келісімімен ғана беріледі.

- Деректер мектеп мақұлдаған қорғалған жүйелерде сақталады. Сақтау және шетелге беру «Дербес деректер және оларды қорғау туралы» Қазақстан Республикасының Заңына (2013 ж., № 94-V) сай жүргізіледі.
- Сақтау мерзімі біткен жазбалар қауіпсіз жойылады немесе иесіздендіріледі.
- Ата-ана өз баласы туралы деректермен танысуға және қатені түзетуді сұрауға құқылы. Сұрау мектеп кеңсесі арқылы беріледі.
- Есептер мен талдауларда тек жиынтық, нақты баланы анықтауға мүмкіндік бермейтін мәліметтер көрсетіледі.

Тілдік профильдер мен отбасының тілдік тарихы — дербес деректер. Мектеп оларды ата-ананың (заңды өкілдің) келісімімен жинайды. Оларды тек оқушымен жұмыс істейтін қызметкерлер және ата-ана көре алады.

18. Басқа саясаттармен байланыс

Саясат	Байланыс
Қабылдау саясаты	Қабылдау кезінде мектеп отбасының тілдік тарихын жинайды; үш тілді меңгерудің бірыңғай шекті деңгейі талап етілмейді. Баланың тіл білу деңгейі қабылдаудан бас тартуға негіз болмайды. Ағылшын тілі тобы оқу басталғаннан кейін 2 оқу аптасы ішінде нақтыланады.
Бағалау саясаты	Пәнді түсіну мен тілдік дағды бөлек бағаланады; БЖБ мен ТЖБ нәтижелері фазаны қайта қарауда қолданылады.
Инклюзия саясаты	Оқыту тілін әлі меңгеріп жүрген оқушы осы себеппен ғана ерекше білім беру қажеттілігі бар оқушы деп саналмайды. Қиындық тек тілге байланысты болмаса, мұғалім Инклюзия саясатындағы жүгіну жолымен академиялық директорға жазбаша хабарлайды, ал қолдау тобы жағдайды зерттейді.
Академиялық адалдық саясаты	Аударма құралдарын пайдалану ережелері және мектептің жасанды интеллектіні қолдану ережелері (Академиялық адалдық саясатының «Жасанды интеллект және цифрлық құралдар» тарауы) тіл тапсырмаларына да қолданылады. Оқушы кез келген тілдегі дереккөзге сілтеме береді.

19. Таныстыру, мониторинг және қайта қарау

Таныстыру

- Бекітілген саясат мектеп сайтында және ата-аналарға арналған ресми арнада жарияланады. Қағаз нұсқасын мектеп кеңсесінен алуға болады.
- Әр оқу жылының басында мұғалімдер, оқушылар және отбасылар саясатпен таныстырылады. Жаңа қызметкерлер мен жаңа отбасылар мектепке келген кезде таныстырылады.
- Саясат қазақ және орыс тілдерінде бірдей мазмұнмен жарияланады, IB-ге ұсыну үшін ағылшын тіліндегі нұсқасы дайындалады. Мәтіндер арасында айырмашылық болса, қазақ тіліндегі мәтін басым болады.

Мониторинг

Құжат иесі саясаттың іс жүзінде қалай орындалып жатқанын оқу жылы бойы төмендегі көрсеткіштер арқылы қадағалайды. Қорытындылар жылдық қайта қарауға енгізіледі.

Саясаттың іске асуын қалай байқаймыз

Көрсеткіш	Дәлел	Жауапты	Мерзімі
Тілдік профильдердің толықтығы	Екі бөлім бойынша толтырылған профильдердің үлесі	Тіл пәндері бірлестіктерінің жетекшілері	Әр тоқсан
Ағылшын тілі фазалары мен кезеңдері	Қайта қарау жазбалары; шағымдар; ауысқаннан кейінгі бейімделу	Ағылшын тілі бірлестігінің жетекшісі	Әр тоқсан
Пән мазмұнын түсіну (ағылшын тіліндегі STEM пәндері)	Жұмыс үлгілері; оқушы пікірі	MYP үйлестірушісі	Жарты жылда бір рет
Отбасылардың қатысуы	Тіл апталықтары мен ата-аналарға арналған практикалық кездесулерге қатысу; сауалнама	PYP және MYP үйлестірушілері	Жылына бір рет
Кітап қоры	Қажетті тілдердегі кітаптар; кітаптардың апта сайын берілуі туралы деректер	Кітапханашы	Жылына бір рет

Қайта қарау

- Саясат жыл сайын мамыр–маусым айларында қайта қаралады. Мұны саясатты қайта қарау тобы жүргізеді: мектеп басшылығы, PYP және MYP үйлестірушілері, мұғалімдер, қолдау тобы, кітапханашы, оқушы және ата-ана өкілдері.
- Заңнама, IB немесе CIS талаптары не мектеп құрылымы өзгерсе (мысалы, 9-сынып ашылғанда), саясат мерзімінен бұрын қайта қаралады.
- Өзгерістер педагогикалық кеңесте талқыланып, директордың бұйрығымен бекітіледі. Әр өзгеріс нұсқалар тарихында тіркеледі, ескі нұсқа мұрағатта сақталады.

1-қосымша. 2026–2027 оқу жылындағы ұйымдастыру мәліметтері

Бұл қосымша жыл сайын жаңартылады. Саясаттың негізгі мәтіні өзгермей, тек осы мәліметтер ауысады.

Не	2026–2027 оқу жылында
PYP ағылшын тілі топтары	Қазақ бөлімінде бір параллельдің екі сыныбы біріктіріліп, төрт топқа бөлінеді. Орыс бөлімінде әр параллельде бір сынып бар, ол дайындыққа қарай екі топқа бөлінеді: бір топ көбірек тілдік қолдау алады, екінші топтың тапсырмалары жоғарырақ дайындыққа бейімделеді. Топ саны кезең санына тең емес.
Таңертеңгі оқу	Бастауыш сыныптарда күн сайын 08:40–09:10 аралығында өтеді. Қазақ бөлімі — қазақ тілінде, орыс бөлімі — орыс тілінде. Кітаптар Астанадан жеткізіледі.
Тоқсандық оқу тесті	Тоқсан соңында сол тоқсанда оқылған шығарма бойынша тест өтеді. Үздік нәтиже көрсеткен оқушылар марапатталады.
Тіл апталықтары	Қазақ, орыс және ағылшын тілдерінің апталықтары мектеп күнтізбесі бойынша өтеді.
Жоспардағы бағыттар	Бастауыш сынып оқушыларына арналған қытай тілі клубы; ата-аналарға арналған түрік тілі мен мәдениеті бағыты. Олар отбасылардың қызығушылығына және ресурстарға қарай ашылады, кестесі бөлек хабарланады.

2-қосымша. MYP ағылшын тілі фазасын қайта қарау жазбасы

Нысан әр тоқсан соңында толтырылады. Бірнеше оқушының мәліметін электрондық журналда да жүргізуге болады, бірақ нысанның барлық өрістері сақталуы тиіс.

Өріс	Не жазылады
Оқушы	Аты-жөні немесе мектеп идентификаторы; сыныбы және MYP жылы; қазақ немесе орыс бөлімі
Уақыты және фаза	Оқу жылы; тоқсан; қазіргі фаза (1–6)
Дәлелдер	БЖБ мен ТЖБ күндері, жұмыстарға сілтеме, нәтижелер және оларды растайтын критерийлер
A–D критерийлері бойынша сипаттама	Тыңдалым; оқылым; айтылым; жазылым — жетістік, дербестік және қажетті тіректер
Мұғалімнің ұсынымы	Фазаны сақтау / өзгерту / қосымша дәлел жинау; өзгерсе — ұсынылатын фаза және негіздеме
Бірлесіп қарау және шешім	Мұғалім, екінші мұғалім, бірлестік жетекшісі және MYP үйлестірушісі; күні; шешім
Келесі қадамдар	Мақсаттар, қолдау, жаңа топтағы оқудың басталу күні және бейімделуді тексеру күні
Хабарлау және қайта қарау	Оқушы мен отбасына хабарланған күн; өтініш болса — қайта қарау нәтижесі

3-қосымша. Саясаттың іске асуын тоқсандық талдау

Талдауды PYP және MYP үйлестірушілері тіл пәндері бірлестіктерінің жетекшілерімен бірге жүргізеді. Талдауда балалардың аты-жөні көрсетілмейді, тек жиынтық мәліметтер қолданылады.

Нені тексереміз	Қандай дерек керек	Қандай шешім қабылдаймыз
Қамту	Екі бөлім, сыныптар, фазалар; толтырылмаған тілдік профильдер	Кім және қашанға дейін толықтырады
Пән мазмұнын түсіну	Тіректер қолданылған сабақтардағы пәнді түсіну туралы жұмыстар мен бақылаулар	Қай тіректі сақтау, өзгерту немесе азайту
Тілдік ілгерілеу	Дағдылар бойынша салыстыруға болатын жұмыстар	Келесі тілдік тапсырманы қалай өзгерту
Қолдау	Кім қолдау алды, мақсаты, қатысуы, нәтижесі	Қолдауды жалғастыру, өзгерту немесе азайту
Ағылшын тілі фазалары мен кезеңдері	Тоқсандық шешімдер мен негіздемелер; ауысқаннан кейінгі бейімделу	Фазаны, қолдауды немесе дәлелдерді нақтылау
Жоспарлау және ресурстар	Іріктелген юнит жоспарлары; жетіспейтін материалдар	Жоспарды өзгерту, ресурс немесе оқыту ұсыну
Мектеп қауымдастығының пікірі	Оқушылардың, отбасылардың және мұғалімдердің пікірлері	Нақты қиындықты жою
PYP таңертеңгі оқу	Тоқсандық тест және балалардың шығарма мазмұны туралы жауаптары	Түсінуге қай жерде тірек керек
Кітапқа қолжетімділік	Қажетті тілдердегі кітаптар; апта сайынғы беру; отбасы пікірі	Материалды толықтыру, қатысу жолын ұйымдастыру

Қорытынды жазба: тоқсан мен күн; қатысушылар; не өзгерді; дәлелдер; шешім; жауапты; мерзім; қайта тексеру нәтижесі.

4-қосымша. Юнит жоспарының тілдік бөлігі

Бұл өрістер бұрыннан қолданылатын юнит жоспарына енгізіледі. Бөлек жоспар толтыру талап етілмейді.

Өріс	Мұғалім не жазады
Мазмұн және тіл	Ұғым немесе пәндік мақсат; оқыту тілі; оқушының нақты тілдік әрекеті
Қажетті тілдік құралдар	Негізгі сөздер, жауап құрылымы, мәтін немесе таныстырылым түрі
Қажеттіліктер мен тіректер	Тілдік профильмен байланыс; үлгі, көрнекі тірек, жұптық жұмыс, қолжетімді дереккөз
Дәлел	Түсіну мен тілді қолдану көрінетін тапсырма және критерий
Рефлексия	Юнит кімге түсінікті болды, кімге қиын болды, не сәтті шықты, келесі юнитте не өзгереді

5-қосымша. PYP-дегі күнделікті тілдік тәжірибелер

Тәжірибе	Қалай өтеді	Нені байқаймыз
Таңертеңгі оқу (күн сайын)	Әр параллель белгіленген шығарманы оқыту тілінде оқиды. Мұғалім бірнеше баламен кезекпен қысқа әңгіме жүргізеді.	Бала шығарманың мазмұнын және кейіпкерлердің әрекетін түсіндіре ала ма?
«Ойынды түсіндір» (күн сайын)	Юнит мазмұны бойынша бір сұраққа әр бала жұбымен жауап береді. Мұғалім ойлануға уақыт, сурет, сөздік немесе сөйлем үлгісін береді: «Мен ... деп ойлаймын, себебі ...».	Жауап беруге көбірек бала қатыса ма, әлде балалар тек дайын сөйлемді қайталай ма?
Сөз қабырғасы (апта сайын жаңартылады)	Юниттен 3–5 негізгі ұғым таңдалады; үш тілдегі атауы суретпен немесе оқушы мысалымен беріледі.	Бала сөзді өз мысалында қолдана ма, қабырғаға өзі жүгіне ме
Тілдерді қатар қолдану (зерттеу барысында)	Оқушы ойын таныс тілінде жинайды, кейін оқу мақсатына сай тілде тірекпен ұсынады.	Уақыт өте келе бала мұғалімнің аудармасына азырақ сүйене ме?
Тіл апталықтары	Әр балаға өз деңгейіне сай рөл беріледі; мұғалім бір ортақ тілдік мақсатты алдын ала таңдайды.	Әртүрлі деңгейдегі балалар қатысты ма; 1–2 аптадан кейін сөз сабақта қолданылды ма
Отбасылық оқу	Апта сайын кітап беріледі; отбасына шығарма туралы сөйлесудің қысқа үлгісі ұсынылады. Күнделікті фото немесе есеп талап етілмейді.	Бала кітаптан не түсінгенін айта ма; отбасының тіліне сай кітап бар ма?

Алты апталық жетілдіру циклін PYP үйлестірушісі бар жоспарлау кездесулерінде үйлестіреді: 1-апта — бар тәжірибені белгілеп, бір ортақ тілдік мақсат пен бастапқы жұмыс үлгісін таңдау; 2–3-апталар — тірек қосып, кімге көмек керегін бақылау; 4–5-апталар — таныстырылымды немесе тіл апталығын бақылап, бір қолдау тәсілін нақтылау, отбасынан кітапқа қолжетімділік туралы қысқа пікір алу; 6-апта — салыстырмалы жұмыстарды қарап, келесі шешімді, жауаптыны және қайта тексеру күнін белгілеу.

6-қосымша. IB және CIS стандарттарымен сәйкестік

Кестеде осы саясаттың IB «Бағдарламалық стандарттар мен тәжірибелер» құжатына (Programme standards and practices, 2020) және CIS халықаралық аккредиттеу шеңберіне (CIS International Accreditation Framework, 2024) қалай сәйкес келетіні көрсетілген. CIS стандарттарының толық мәтіні тек мүшелер порталында болғандықтан, CIS сілтемелері негізгі талаптар аясы (Cornerstone) немесе өлшем (Dimension) деңгейінде берілген. Кесте авторизация мен аккредиттеуге дайындықта дәлел ретінде қолданылады.

Стандарт	Талап	Осы саясатта
PSP Culture 4 (0301-04)	Тіл саясаты бірнеше тілде қарым-қатынас арқылы мәдениетаралық түсіністікті дамытады	«Тіл туралы көзқарасымыз»
PSP Culture 4.1 (0301-04-0100)	Саясат IB-дің тілге қатысты нұсқаулықтарына сай келеді және жүйелі түрде қайта қаралады	«Таныстыру, мониторинг және қайта қарау»
PSP Culture 4.2 (0301-04-0200)	Көптілділік — шындық, құқық және оқу ресурсы	«Тіл туралы көзқарасымыз», «Үй тілдері және отбасымен бірлесу»
PSP Culture 4.3 (0301-04-0300)	Тілдік дамуды қолдайтын физикалық және виртуалды ресурстар	«Ресурстар, кітапхана және кәсіби даму»
PSP Culture 4.4 (0301-04-0400)	Мектеп қауымдастығы мүшелерінің құқықтары мен міндеттері, тиімді тәжірибе	«Рөлдер мен жауапкершілік»
PSP 0301-04-0411 (PYP)	PYP оқушылары кемінде 7 жастан бастап оқыту тілінен басқа тіл үйренеді	«Мектептің тілдік моделі»
PSP 0401-02-0112 (PYP)	Зерттеу бағдарламасын сынып және пән мұғалімдері бірге жоспарлайды	«PYP-дегі тілдік даму (1–4-сыныптар)»
PSP 0403-05-0400	Мұғалімдер оқушылардың тілдік профилін ескеріп, тілдік дамуды қолдайды	«MYP-дегі тілдік даму (5–8-сыныптар)», «Тілдік профиль және тілдік қолдау»
PSP Culture 6.1–6.5	Саясаттардың өзара байланысы, кеңістік, ресурстар, IB оқушы профилі	«Басқа саясаттармен байланыс», «Миссия, мұрат және құндылықтар»
CIS: Guiding Principles	Мәдениетаралық оқу, жаһандық азаматтық, мемлекеттік тіл мен мәдениетті құрметтеу	«Мектептің тілдік моделі», «Үй тілдері және отбасымен бірлесу»
CIS: Learning	Тілдік қолдауды қажет ететін оқушылар оқу бағдарламасын толық игере алады	«Тілдік профиль және тілдік қолдау»

7-қосымша. Дереккөздер

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы (2026 жылғы 15 наурыздағы республикалық референдумда қабылданған, 2026 жылғы 1 шілдеден күшіне енген), 9 және 22-баптар.
2. «Қазақстан Республикасындағы тіл туралы» Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 11 шілдедегі № 151-I Заңы (өзгерістерімен).
3. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы, 9-бап (өзгерістерімен).
4. Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттары (ҚР Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы).
5. Үлгілік оқу жоспарлары (ҚР Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығы; 2024 жылғы 27 маусымдағы № 161 бұйрықпен енгізілген өзгерістермен).
6. «Адал азамат» тәрбие бағдарламасы (ҚР Оқу-ағарту министрінің 2025 жылғы 26 мамырдағы № 123 бұйрығы).
7. «Дербес деректер және оларды қорғау туралы» Қазақстан Республикасының 2013 жылғы 21 мамырдағы № 94-V Заңы (өзгерістерімен).
8. International Baccalaureate. Programme standards and practices (2018, 2020 жылғы жаңартулармен).
9. International Baccalaureate. Learning in a language other than mother tongue in IB programmes (2008).
10. International Baccalaureate. Language and learning in IB programmes (2011, 2014 жылғы жаңартумен).
11. International Baccalaureate. MYP Language acquisition guide (2020).
12. Council of International Schools. CIS International Accreditation Framework (2024). https://www.cois.org

Нұсқалар тарихы

Нұсқа	Күні	Өзгерістер	Бекіткен
1.0	2026 ж.	Алғашқы редакция.	Педагогикалық кеңес
2.0	2026 ж. ___	Бес саясат бірыңғай құрылымға, тілге және рәсімдерге келтірілді; IB және CIS талаптары толықтырылды.	Директор